

Kvartalsskrift for det europæiske LEADER II - program

LEADER II magazine

LEADER magazine [janvier-février-mars 1999] - chaussée St-Pierre 260, B-1040 Bruxelles - Bureau de dépôt Bruxelles X

Vinteren 98-99 nr. 19

**Udvikling af
landdistrikterne
i informations-
samfundet**

**Western Isles
Pays de Gâtine**

K O R S I K A

Land : Frankrig

Den gennemførte aktion : Opsætning af videokiosker i isolerede landdistrikter

Omkostninger : 200 000 ECU

EU : 30 000 ECU

Andre offentlige midler : 170 000 ECU

“Vores LEADER-gruppe har i forbindelse med generobringspolitikken for de indre dele af landet støttet oprettelsen af en videokiosk i provinsbyen Levie, der giver de lokale indbyggere adgang til en række administrative tjenester (civilstandsregister, sociale ydelser, jobsøgning osv.). Førhen tog det op til fire timer i bil at nå disse tjenester. Systemet kombinerer telematik og video og omfatter desuden erhvervsmæssige tjenester til erhvervsdrivende, herunder adgang til databaser og mulighed for at afholde videokonferencer med rådgivningstjenester. Man har nu planer om at oprette videokiosker i alle afkroge af ‘Den smukke ø’.”

Paule Pandolfi
LEADER-medarbejder

M A R S I C A

Land : Italien

Den gennemførte aktion : Oprettelse af et Internet-sted

Omkostninger : 156 450 ECU

EU : 45 066 ECU

Andre offentlige midler : 83 694 ECU

Private midler : 27 690 ECU

“Oprettelsen af Internet-steddet ‘SITE Gal’ er et resultat af samarbejdet mellem vores LEADER-gruppe og folkene bag telematiknettet Sistemi SITE. Formålet er at udnytte de menneskelige, tekniske og andre ressourcer for at fremme udviklingen af denne del af Abruzzerne gennem online adgang til databaser, der løbende opdateres. SITE Gal fungerer som udstillingsvindue for de lokale virksomheder og offentlige institutioner. Et af dets særlige karakteristika er, at det er opbygget ud fra et geografisk perspektiv. Man får adgang til et stort udvalg af oplysninger ved blot at klikke på de forskellige dele af området. Man kan hente en prøveversion af SITE Gal på adressen www.site.it/galmarsica.”

Giuseppe Damico
formand for LEADER-gruppen

A S T R I D L I N D G R E N S H E M B Y G D

Land : Sverige

Den gennemførte aktion : Fremstilling af kultur CD-ROM

Omkostninger : 36 687 ECU

EU : 5 858 ECU

Andre offentlige midler : 13 669 ECU

Private midler : 17 160 ECU

“Vi støtter fremstillingen af en CD-ROM til undervisning af børn i et telecenter, der drives af kvinder. Der fokuseres på Sveriges historie og de forskellige lokale særpræg. Målet er at fremme beskæftigelsen gennem en ny aktivitet ved hjælp af et nyskabende produkt med stort kulturelt indhold. Projektet er hurtigt blevet en succes, idet der allerede er fremstillet og distribueret adskillige CD-ROM'er. Målsætningen er på længere sigt at fremstille og markedsføre flersprogede CD-ROM'er i samarbejde med andre LEADER-grupper.

Jacob Kaell
LEADER-medarbejder

M O N T A Ñ A D E N A V A R R A

Land : Spanien

Den gennemførte aktion : Telebibliotek

Omkostninger : 13 437 ECU

EU : 4 406 ECU

Andre offentlige midler : 4 969 ECU

Private midler : 4 062 ECU

“Denne LEADER-gruppe yder støtte til en lang række aktioner, der har til formål at fremme anvendelsen af telematik for at bryde den isolation, som landdistrikternes befolkning befinder sig i. Det drejer sig om at oprette af et telecenter, afholde informationskurser rettet mod forskellige befolkningskategorier osv. En af disse aktioner vedrører kommunebiblioteket i Espinal. LEADER har bidraget til etableringen af en Internet-service (www.ctv.es/USERS/herrilib/), der giver indbyggerne i 30 små bjerglandsbyer adgang til deres katalog, til at stifte bekendtskab med nyanskaffelser og til at bestille de bøger, som de ønsker at låne. Bibliotekaren sørger derefter for, at bøgerne leveres til rette vedkommende.”

Marta Mañas Larraz
LEADER-medarbejder med ansvar for ny teknologi

Moderne kommunikations- teknologi og lokal udvikling: et stort potentiale... på visse betingelser 4

Patricia Vendramin og Gérard Valenduc fokuserer på anvendelsen af informations- og kommunikationsteknologier, på de udfordringer de stiller, det potentiale de indeholder, men også deres begrænsninger, i et lokalt udviklingsperspektiv.

Internettet hjælper udviklingen af Gâtine: Gatinerne på nettet 13

I LEADER-området Pays de Gâtine (Poi-tou-Charentes, Frankrig) udbygges det fintmaskede net af lokale samarbejds-net med en række virtuelle netværk, og det styrker indarbejdningen og effektiviteten af de udviklingsaktioner, der afholdes i landdistrikterne.

Når telematikken bryder isolationen og fremmer beskæftigelsen: At bo lokalt og arbejde globalt ... 19

LEADER-gruppen Western Isles, Skye & Lochalsh har ved at fokusere på moderne kommunikationsteknologi oprettet over 200 telearbejdspladser på Hebriderne nordvest for Skotland.

Kort sagt...

Tre vigtige spørgsmål omkring det nye fællesskabsinitiativ for udvikling af landdistrikterne

Dr. Franz Fischler, Medlem af Europa-Kommissionen
med ansvar for landbrug og udvikling af landdistrikter

Selvom Rådet endnu ikke har truffet endelig beslutning vedrørende Agenda 2000 forslagene, vil jeg gerne benytte denne lejlighed til at fremhæve tre emner, som vil få betydning for vort nye fællesskabsinitiativ omkring udvikling af landdistrikter: kontinuiteten, den geografiske dækning og administrationen af det nye initiativ for udvikling af landdistrikterne.

Kontinuitet

Ved videreførelsen af hovedindholdet i LEADER II under det nye fællesskabsinitiativ har man sikret den nødvendige kontinuitet i begreber og metoder. Lokale partnerskaber, græsrodsbaseret fremgangsmåde og muligheden for at afprøve nye ideer til udvikling af landdistrikterne er de hovedkomponenter, der skal videreføres.

Det, der er behov for, er en slags minimodel for, hvad vi forsøger at opnå i stor skala i de generelle udviklingsprogrammer for landdistrikterne. Under det nye initiativ gælder det derfor først og fremmest om at støtte eksperimenterende udviklingsaktiviteter (pilotaktiviteter). Vi ønsker at skabe og afprøve integrerede strategier af høj kvalitet til udvikling af landbosamfundene.

Vi skal også søge at videreføre og styrke netværkssamarbejdet mellem de lokale aktionsgrupper for at bibringe landbosamfundene inspiration med ideer og entusiasme fra andre landdistrikter. Netværks-samarbejde er desuden en nødvendig betingelse for samarbejde i planlægning og udførelse af fælles projekter. Den kritiske masse for et projekt kan i mange tilfælde kun opnås gennem samarbejde.

Udvidelse af den geografiske dækning uden at slække på effektiviteten

Det nye fællesskabsinitiativ bør ikke begrænses til mål nr. 1 eller mål nr. 2 regioner. Der bør også ydes støtte til det lokale aktions- og pilotprojektpotentiale i landdistrikter uden for målregionerne.

Det betyder selvfølgelig ikke, at det nye fællesskabsinitiativ bør spredes ud over alle de europæiske landdistrikter, så det slet ikke slår igennem nogen steder. Det nye initiativ skal være målrettet, så det kan frembringe nye ideer og folk til at gennemføre dem. Der skal indføres strenge kriterier for udvælgelsen af de grupper, der skal modtage støtte, for at sikre en tilstrækkelig økonomisk støtte til de udvalgte initiativer.

Gennemsigtighed og effektiv administration

Vi har i Agenda 2000 stillet forslag om at finansiere alle tre nye fællesskabsinitiativer fra én og samme fond. I tilfældet udvikling af landdistrikter er det EUGFL-Udviklingssektionen der er ansvarlig for indgreb i landdistrikterne. Når der således tages udgangspunkt i en enkelt fond, må EUGFL'S arbejdsområde udvides til at omfatte ordninger, som normalt ville falde ind under EFRU eller ESF. Det vil bidrage væsentligt til at forenkle ordningerne.

På baggrund af det store antal landdistrikter i EU og de meget forskellige vækstbetingelser er det naturligt, at en politik for udvikling af landdistrikter baseres på subsidiaritetsprincippet. Det gælder også det nye fællesskabsinitiativ. Men subsidiaritet fordrer også en grundig opgavebeskrivelse, og at folk på alle niveauer er rede til at tage et medansvar. Medlemsstaterne bør f.eks. have ansvaret for udvælgelsen af lokale aktionsgrupper i henhold til de kriterier, som man i fællesskab er blevet enige om – for at undgå en langsom opstart – inden for en fælles udvælgelsesfrist.

Landdistrikterne har meget at byde på. Formålet med at omstrukturere vores udviklingspolitik for landdistrikterne er at bringe den mere på linie med de markedsregulerende mekanismer og indføre mere fleksibilitet, større subsidiaritet og en enklere arbejdsform for medlemsstaterne og regionerne. Vi ønsker at skabe en øget fokus på miljøet og – ikke mindst – fremme en bæredygtig udvikling i alle Fællesskabets landdistrikter, så både landboerne og bybefolkningen kan udnytte de særlige fordele, som landdistrikterne har at byde på. <

Bruxelles, 27. oktober 1998

Moderne kommunikationsteknologi og lokal u et stort potentiale... på v

AF PATRICIA VENDRAMIN
OG GÉRARD VALENDUC [*]

“Informationssamfundet” har gennem Internet, multimedia, mobiltelefoni og arbejdsgruppeprogrammer investeret lige så meget i landdistrikterne som i byerne.

Telearbejde og fjernundervisning, elektronisk handel med turisme, lokale produkter osv. er alle nye former for aktiviteter, som der eksperimenteres med i en række LEADER-grupper. Patricia Vendramin og Gérard Valenduc fokuserer på anvendelsen af informations- og kommunikationsteknologier, på de udfordringer de stiller, det potentiale de indeholder, men også deres begrænsninger, i et lokalt udviklingsperspektiv.

udvikling :

visse betingelser

Set fra en lille regions synspunkt er der noget paradoksalt ved informations- og kommunikationsteknologierne. På den ene side foranlediger de en globalisering af økonomien, en internationalisering af markederne, etablering af globale samarbejdsnetværk og andre vigtige tendenser, som det kan være vanskeligt at sætte sig ind i. På den anden side forekommer disse teknologier at være en klar fordel for den lokale udvikling, da det ikke blot er omlægningen af industrien og serviceerhvervene, der står på spil, men også den fremtidige arbejds- og beskæftigelsessituation. Det er desuden på lokalt plan, at der skal foretages konkrete politiske tiltag knyttet til "informationssamfundet", uanset om det drejer sig om infrastrukturer, forskning, virksomhedsstøtte, beskæftigelsesfremme, tilrettelæggelse af faguddannelser eller kommunikationspolitik.

Nye teknologiske forhold domineret af kommunikation

Størstedelen af den seneste teknologiske udvikling inden for edb og telekommunikation, såsom Internet, mobiltelefon (GSM) og multimedia, har bidraget til at øge fokuseringen på kommunikation. Vores økonomier er i stigende grad blevet afhængige af kommunikationsnetværk i både stor og lille skala. Den vægt, der nu tillægges kommunikation, understreger forskellen mellem den aktuelle bølge af informationsteknologi og den udvikling, der fandt sted i 80'erne, hvor brugen af edb først og fremmest handlede om automatisering af operatørbetjente opgaver, f.eks. robotteknologi, edb-støttet design og fabrikation, databaser, tekstbehandling, dataoverførsel osv.

Hvad er de vigtige teknologiske nyskabelser i de nye kommunikationssystemer, der anvendes til udveksling af information mellem enkeltpersoner og organisationer? Mange af disse nyskabelser er almindeligt kendte. Mobiltelefonens fremkomst har ændret vores levevis, siden den kom frem, Internettet er ikke længere blot et privilegium, der er forbeholdt forskere på universiteterne, bærbare PC'er er blevet den gængse løsning til en række opgaver (servicefag, vedligeholdelsesopgaver osv.), og multimedia-applikationerne begynder at tage til i omfang. Visse andre teknologiske nyskabelser og tendenser, der er mindre velkendte blandt almindelige mennesker, har foranlediget ændringer i organisationsformer i virksomhederne. Lad os f.eks. tage det såkaldte "groupware" (arbejdsgruppeprogram), der bidrager til at fremme organisationsniveauet, og opgavestyring ("workflow"), der letter planlægningen og den fælles afholdelse af aktiviteter, interne virksomhedsnet (intranet) eller "phoneware", som det f.eks. anvendes i call centres.

---

[*] **Patricia Vendramin** og **Gérard Valenduc** leder forskningsgruppen for Arbejde og teknologi ved Arbejds- og Universitetsfonden (Fondation Travail-Université), et belgisk institut, der er specialiseret i forholdene mellem universitet og arbejdsmarked. De har skrevet og/eller deltaget i udgivelsen af en række publikationer om informationssamfundet, blandt andet for Europa-Kommissionens generaldirektorat XII.

Kontakt: Fondation Travail-Université,
Rue de l'Arsenal 5,
B-5000 Namur.

Tlf.: +32 81 725 122 – Fax: +32 81 725 128

E-mail: pvendramin@compuserve.com

En skole i LEADER-området **Pays d'Auge** [Frankrig], der er trådt ind i edb-alderen

Disse nye teknologier danner ligeledes grundlag for en lang række nye tjenester (teletjenester) og nye arbejdsformer (telearbejde), der indføres af et stigende antal private og statslige virksomheder. Denne udvikling kan *måske* frembyde nye perspektiver for opstart af nye aktiviteter på lokalt niveau og vil *med sikkerhed* give anledning til en omlægning af kommunikationspolitikken.

Et skub fremad for kommunikationen med omverdenen

Udviklingen af Internettet og multimediaapplikationer har givet kommunikationen med økonomiske og sociale aktører et nyt skub fremad. Det omfatter ikke blot virksomhederne og myndighederne, men også foreningslivet, uddannelsessektoren og kulturlivet.

Der er sket en styrkelse af tre aspekter af kommunikationen udadtil. De er allerede nu tilgængelige for små og mellemstore virksomheder og lokale instanser. Det første aspekt, som er meget vigtigt, vedrører markedsføringen, varemærkets image, information om en virksomheds kunder og leverandører; eller turistinformation, udnyttelse af den lokale natur- og kulturhistoriske arv, fremme af aktiviteter i landdistrikterne. Det andet aspekt vedrører virksomhedernes og myndighedernes egen måde at arbejde på: Forholdet til samarbejdspartnere, leverandører og kunder bliver mere og mere interaktivt (online), uanset den fysiske afstand. Det har stor betydning for fleksibiliteten og tilpasningsevnen. Det sidste aspekt vedrører udviklingen af online tjenester, som er tilgængelige for omverdenen som helhed.

Men tilslutningen til de globale netværk er ikke blot et spørgsmål om at gøre egnen kendt, men også formidle dens serviceydelser. Det give også adgang til tjenester, som ikke er til stede lokalt, både tjenester rettet mod

lokalbefolkningen og mod erhvervslivet, f.eks. inden for sundhed og undervisning. Tilsvarende kan det bringe lokale ressourcer ud på et større marked eller for et større publikum.

For et stort antal organisationer, som ikke er i handelen, specielt foreninger med et kulturelt eller uddannelsesmæssigt fokus, giver udviklingen inden for Internet- og multimediateknologi nye muligheder for at formidle information, kommunikere med befolkningen og formidle uddannelses- eller kulturprodukter. I denne sammenhæng ses samarbejdsnetværkene først og fremmest som arbejdsredskaber eller instrumenter til gennemførelse af organisationsmæssige ændringer.

Udvikling af teletjenester

Fjerntliggende egnes interesse i avancerede kommunikationsteknologier hænger også sammen at planlægge iværksættelsen af nye aktiviteter. Blandt de forskellige former for telearbejde er teletjenester en af de mest fordelagtige. Stadig flere serviceaktiviteter foregår via telekommunikationsforbindelser, dvs. den traditionelle kommunikation ansigt-til-ansigt er erstattet af eller suppleret med en telefonisk kommunikationsform. En række virksomheder har specialiseret sig i at udvikle og konstruere denne form for tjenester inden for vidt forskellige områder, lige fra bank- og forsikringstjenester, rejser og turisme, vedligeholdelse og service til ejendomshandel, direct marketing, salg af fritidsaktiviteter osv. Disse tjenester har det fællestræk, at de er fuldstændigt mobile, dvs. de kan afholdes fra et hvilket som helst sted, såfremt den grundlæggende teknologiske infrastruktur er i orden og at de faglige kvalifikationer er til stede.

Der er i den seneste tid sket en betydelig fremgang i udviklingen af disse online tjenester. Det omfatter f.eks.

“Indføring af IT i Longford”

Monica O'Malley [LEADER Longford, Irland]

Longford Herred (30 296 indbyggere) har været et gennemrejsningssted i Irland lige siden Kelterne ; tre store nationale færdselsår krydser hinanden selv i vore dage. Longford har imidlertid hverken nogen industri af betydning eller højere uddannelsesinstitutioner, der kan bidrage til at udbrede de moderne informations- og kommunikationsteknologier (IKT).

Områdets befolkningsmæssige tilbagegang, dets utilstrækkelige udstyrsniveau og reduktionen af de offentlige serviceydelser er den væsentligste forklaring på de meget få investeringer i området. Flere af de lokale aktører har gjort samme opdagelse, og allerede i begyndelsen af 1990'erne blev der gennemført en opmærksomhedskampagne omkring anvendelsen af IKT. De afholdte aktioner omfattede blandt andet indførelse af edb-kurser i skolernes pensum, oprettelse af et Computer Training College i 1994, indretning af et Business Centre (erhvervsfremmecenter) og installation af en Internet-server i herredets bibliotek.

Dette initiativ har gradvist bidraget til at gøre lokalbefolkningen fortrolig med den ny teknologi, men der manglede en overordnet og bæredygtig plan for, hvordan man kunne få gang i aktiviteter knyttet til IKT i området. Denne plan blev indføjet i målsætningerne for LEADER II-programmet i Longford.

Lokalaktionsgruppen startede projektet ved i februar 1996 at afholdte en Internet-konference, hvor man klarlagde, hvilke muligheder telematikken stiller til rådighed for herredet. Konferencen resulterede i, at der nogle måneder senere blev oprettet et Internet Community Co-operative med henblik på at reklamere for de forskellige lokaliteter i herredet, kommunikere med udflyttede bysbørn og fremme anvendelsen af telematik. Kooperativet startede med at oprette et Web-sted, og det gjorde Granard til den første irske landsby på Internettet.

I marts 1997 etablerede handelskammeret en taskforce, der fik til opgave at undersøge de konkrete fremtidsperspektiver for anvendelsen af moderne kommunikationsteknologi. Denne taskforce bestod af 18 repræsentanter for forskellige befolkningskategorier og socioøkonomiske sektorer i området, herunder erhvervsdrivende, landmænd, lærere, kulturpersonligheder, kvinder, unge osv.

Der blev derpå oprettet fem arbejdsgrupper for at undersøge mulighederne for at anvende IKT inden for fem hovedområder : virksomhederne, landbruget, uddannelsessektoren, sundhedsvæsenet og foreningslivet.

Der blev gennemført en spørgeundersøgelse blandt 259 husholdninger og 77 lokale virksomheder. Resultaterne blev samlet i en rapport, der blev offentliggjort i juli 1997, fyldt med oplysninger om anvendelsen af IKT til gavn for lokaludviklingen.

Afholdelsen af spørgeundersøgelsen og udfærdigelsen af rapporten kostede 45 970 ECU, hvoraf 36 800 ECU blev finansieret af LEADER II. Der er i disse beløb taget hensyn til værdien af det frivillige arbejde, men ikke støtten fra handelskammeret, der ydede en betydelig teknisk-administrativ bistand og hjælp med at skaffe lokal arbejdskraft samt udstyr til videokonferencen.

Spørgeundersøgelsen gav mulighed for at styrke båndene til et stort antal udflyttede Longford-indbyggere, og de fremsatte flere interessante forslag om hensigtsmæssige foranstaltninger. Et rådgivningskontor med speciale i kommunikationsteknologi konstaterede desuden, at Longford besad en vigtig konkurrencemæssig fordel, nemlig meget lave ejendomspriser. Dette forhold var i januar 1998 afgørende for oprettelsen af softwarefirmaet “Longview Technology”. Det startede med at have 10 ansatte, der voksede til 16 i april og 35 i slutningen af 1998. Det anslås, at der vil kunne oprettes mellem 100 og 300 arbejdspladser i de kommende år. Erfaringerne fra spørgeundersøgelsen og Longview Technologys succes bidrog væsentligt til indførelsen af ny teknologi i Longford Herred. I 1998 gennemførtes f.eks. følgende projekter :

- > Internet-steddet “Longford-online” med en indbygget database, der blandt andet hjalp til at holde kontakten med udflytterne ved lige
- > oprettelse af en online service for landmændene – et resultat af samarbejdet mellem lokalaktionsgruppen og Teagasc, det irske kontor for landmænd og udvikling af landdistrikter
- > konstruktion af en kommerciel database for de lokale erhvervsdrivende i samarbejde med det lokale erhvervsudviklingskontor (County Enterprise Board)
- > afholdelse af kursusrækker i de forskellige dele af herredet – en aktion finansieret af LEADER, som bestod i at opstille 11 computere i en landsby i seks uger, og derved give 30 lokale indbyggere mulighed for at sætte sig ind i edb (sidst i juni 1998 havde 175 personer fra fire forskellige landsbyer allerede draget nytte af ordningen). <

Web : www.longford-leader.ie/

“Uddannelse for fremtiden”

Werner Kräutler [LEADER Sall-Wöll-Ötztal, Tyrol, Østrig]

De europæiske landdistrikters fremtid afhænger i vid udstrækning af, hvorvidt man evner at udnytte de moderne kommunikationsteknologier. Telecentret i Ötztal ved Umhausen i Tyrol har netop til formål at opmuntre lokalbefolkningen til at erhverve sig den nødvendige kompetence til at anvende disse nye teknologier.

Det var to landmænd, der var kommet for at orientere sig om mulighederne for at følge et edb-kursus, som gav LEADER-gruppen ideen til at oprette et “telecenter” i Ötztal. Det skete i december 1996 og på mindre end seks måneder lykkedes det lokalaktionsgruppen at få “TeleZentrum Ötztal” op at stå med en finansiering på 143 000 ECU fra Den Europæiske Union (40%), delstaten Tyrol (30%) og centralregeringen (30%). Telecenteret er udstyret med 10 computere, som gjorde det muligt at iværksætte et uddannelsesprogram med betegnelsen “Telematik for landbrugere”. Programmet strækker sig over 64 timer (4 timer hver fjortende dag i 16 uger) og afvikles tre gange om året. Det har nu opnået anerkendelse på nationalt niveau, idet handelskammerne i de fire østrigske delstater så at sige importerede ordningen. Rundt regnet et hundrede landmænd fra dalen har allerede fulgt uddannelsen, mens 250 andre følger kurset på nuværende tidspunkt andetsteds i Østrig.

Den af TeleZentrum anvendte fremgangsmåde valgtes på baggrund af konklusionerne af den undersøgelse, som LEADER-gruppen havde bestilt af en videnskabelig journalist fra Wien. Undersøgelsen gik ud på at “analysere behovet for telematik i østrigske husholdninger” med henblik på at finde nye aktiviteter og indtægtskilder – specielt telearbejde – gennem anvendelse af kommunikationsteknologi. Resultaterne af undersøgelsen viste, at der var et stort behov for uddannelse. De potentielle telematikbrugere bor imidlertid ofte langt fra de traditionelle uddannelsesstrukturer. Det gjaldt derfor om at bringe uddannelsen til brugerne og ikke omvendt. Deraf opstod ideen om at oprette et telecenter i Ötztal.

Medarbejderne ved TeleZentrum Ötztal ynder at sammenligne centret med en køreskole i den forstand, at telearbejde – ligesom når man kører bil – fordrer en vis mængde basisviden. Centrets andet princip er, at “det er ved at smede, at man bliver smed”. De kurser i “edb-kørsel”, som centret giver, er derfor i høj grad lagt an på en praktisk indføring, idet kursisterne samtidig introduceres til en bred vifte af edb-kundskaber, herunder tekstbehandlingsprogrammer, regnskabsprogrammer, computergrafik, desktop publishing osv.

Initiativet har allerede givet resultat. Siden oktober 1998 har syv af dalens landbrugere, som alle har fulgt uddannelsen, suppleret deres indtægter ved at indkode data for en stor tyrolsk virksomhed. En række andre projekter sættes i gang i januar 1999, blandt andet oprettelsen af Web-steder og teknisk bistand til virksomheder vedrørende elektronisk handel.

Den af telecentret leverede undervisning har imidlertid først og fremmest til formål at give deltagerne mulighed for at erhverve sig kundskaber, som de kan udnytte

hurtigt og effektivt i forbindelse med deres erhverv. I modulet “Telematik for landbrugere” skulle deltagerne f.eks. både drive en virtuel gård og en idealiseret gård ved hjælp af et edb-program, som man havde fodret med de vigtigste organisationsmæssige parametre for en landbrugsbedrift.

TeleZentrum Ötztal afholder også kurser inden for andre områder : regnskab, administration, korrespondance, grafik og desktop publishing, PR-teknik, marketing osv. Telecentret planlægger nu et telematikkursus, som er specielt rettet mod kvinder, med start i foråret 1999. Det vil ligesom modulet “Telematik for landbrugere” blive afviklet i flere andre østrigske landdistrikter.

TeleZentrum Ötztal blev i november 1998 udbygget med et telearbejdscenter, hvor fire lokaler stilles til rådighed for en halv snes telearbejdere. De administrerer Internet-stedet for en stor musikforhandler, der driver elektronisk handel (der udbydes over 50 000 produkter). For blot seks måneder siden betød Internettet stort set ingen ting for indbyggerne i Ötztal. End ikke virksomhederne inden for turistsektoren kunne se nogen nytte af et Web-sted. Turismen er ellers det førende erhverv i dalen og modtager henvendelser på 2,5 millioner besøgende om året. Modulet “Indføring i anvendelse af Internet”, som er beregnet på voksne, og modulerne “Diskussionsforum” og “Internet Café”, som især er beregnet på de unge, har skabt en enorm begejstring for Internettet. <

Web : www.oetzi.com

omstillingscentraler og voice servere samt, mere generelt, arbejdsstationer med indbygget telefoni. Dette udstyr gør virksomheder i stand til at planlægge afviklingen af tjenester fra voice-baserede platforme, der befinder sig langt fra selve virksomheden.

Informationsteknologi og lokal udvikling: to årtier på godt og ondt

I de sidste to årtier har Europa-Kommissionen blandt andet iværksat en række støtteprogrammer til opstart og udvikling af telematiktjenester på lokalt og regionalt niveau. Et hurtigt overblik over disse programmer er nok til at få en fornemmelse af de gode og dårlige erfaringer og forstå fordele og ulemper forbundet med at arbejde på lokalt og regionalt niveau.

Infrastrukturer eller tjenester

I alle projekter stilles man over for samme dilemma, nemlig hvorvidt man skal fokusere på infrastruktur og netværkssamarbejde i en model, hvor udbuddet af højteknologi fremmer efterspørgslen efter tjenester, eller i stedet fokusere på det eksisterende behov og indføre innovation i anvendelsen i en model, hvor det er efterspørgslen efter tjenester, der styrer den teknologiske nytænkning. I nogle programmer har man opprioriteret det ene alternativ, i andre det andet, men i det store hele har resultaterne været væsentligt under de forventede.

Evalueringen viser, at der er alvorlige hindringer for gennemførelsen af en regional økonomisk udvikling på grundlag af informations- og kommunikationsteknologiske infrastrukturer. Bare fordi man råder over de nødvendige infrastrukturer, betyder det ikke, at befolkningen tager dem i brug. Der er behov for både en grunduddannelse og en faglig uddannelse, for at igangsætte brugerne, for at omsætte teknologierne i hensigtsmæssige applikationer og tjenester for erhvervslivet i de pågældende regioner.

På den anden side er det meget ofte utilstrækkeligt at tilbyde skræddersyede applikationer og tjenester for de lokale virksomheder. Dels fordi de reelle behov ofte er utilstrækkeligt kendte og dårligt formulerede. De samme applikationer, som er udviklet til at opfylde de samme behov, kan desuden give resultat et sted og ikke et andet sted alt efter de forskellige organisationsmæssige og socioøkonomiske forhold.

Det fremgår heraf, at både den politik, der vedrører infrastruktur, og den, der vedrører anvendelsen, for at kunne imødegå de lokale og regionale målsætninger om økonomisk udvikling på effektiv vis, må integreres i andre politikker, der har til formål at forbedre de organisationsmæssige og socioøkonomiske forhold i hver region. Grunduddannelse og faguddannelse spiller en vigtig rolle i denne sammenhæng.

Dette mobile computerudstyrede klasseværelse står til rådighed for alle landdistrikterne i LEADER-området Louth [Irland]

En fotografisk virksomhed fra London er flyttet til Irland med støtte fra LEADER-gruppen **Donegal**, som har hjulpet virksomheden til at anskaffe sig moderne fotografisk udstyr

Myten om decentralisering

En af de forestillinger, som har været udbredt i mange af de lokale telematikprojekter, er den, at de moderne telekommunikationsteknologier kan fremme decentraliseringen eller endog skabe ligevægt mellem de centralt beliggende og de omkringliggende regioner.

Kendsgerningen er imidlertid, at moderne telekommunikationsteknologi ikke i sig selv kan løse de problemer, der blokerer for den lokale eller regionale udvikling. Disse problemer kan være knyttet til faktorer af en helt anden art, som f.eks. en manglende tradition for nytænkning, ledelsesholdninger, der er dårligt tilpasset forandringerne i økonomien, en alt for restriktiv offentlig politik, manglende kvalifikationer eller uddannelse eller simpelthen bestemte forhold i geografien, der gør det vanskeligt at indføre sådanne teknologier.

I praksis har erfaringerne inden for serviceerhvervene vist, at decentraliseringsfænomenerne ikke kan tages for givet. De tjenester, der kan decentraliseres, er ofte dem, der indgår i en industriel sammenhæng, f.eks. standardiserede, simplificerede, masseproducerede og rutineprægede tjenester, der har ringe værditilvækst. Der har imidlertid ikke været tendens til at decentralisere denne type tjenester alle steder. På grund af de økonomiske sammenhænge har disse aktiviteter tendens til at samle sig i et begrænset antal specialiserede lokaliteter, specielt i forstadsområder eller i kanten af bycentre snarere end i fjerntliggende områder. Størstedelen af de tjenester, der har høj værditilvækst, befinder sig fortsat i storbyerne og de centralt beliggende regioner. Eksemplet med distancearbejde på Hebriderne (Skotland), som er nærmere beskrevet i dette nummer af LEADER Magazine, er sandsynligvis en undtagelse i denne sammenhæng.

Selvom mange aktiviteter er blevet mobile, er alle regioner teoretisk set ikke er stillet lige med hensyn til at udnytte denne potentielle mobilitet. En af succeskriterierne lader til at være rådigheden over en arbejdskraft, der kan levere en kvalitetsservice med et rimeligt kvalitets-/omkostningsforhold. Det er måske denne faktor, der bedst forklarer,

hvorfor det skotske projekt faldt heldigt ud.

Overvindelse af afstanden eller kompleksiteten?

En anden forestilling er ideen om, at de moderne kommunikationsteknologier medfører, at afstandsproblemet helt forsvinder, at de geografiske forhindringer overvindes og at de regionale forskelle dermed udjævnes.

Det er et faktum, at telematik mindsker afhængigheden af afstandsfaktoren, af de steder, hvor man har adgang til information og af en lang række forhold, der hindrer interaktiv kommunikation. Men det betyder ikke, at afstanden og placeringen ikke længere er vigtige. Det henleder derimod opmærksomheden på andre lokalitetsbestemte faktorer såsom miljøkvalitet, menneskelige kapital, økonomiens dynamiske og nyskabende karakter, lokale partnerskaber osv.

Det særlige ved de moderne kommunikationsteknologier ligger ikke i elimineringen af afstandsproblemet, men derimod i deres evne til at afkorte tiden, at behandle komplekse forhold, at opnå fleksibilitet. Dette perspektiv er vigtigt for de lokale og regionale politikker.

Et ringe potentiale for industrialisering

En tredje forestilling består i at opfatte informations- og kommunikationsteknologierne som en "industrialiserende industri", dvs. en grundlæggende aktivitet, hvorpå der hægtes andre tilknyttede aktiviteter, der tilsammen repræsenterer en omstrukturering af de eksisterende industrier.

I modsætning til tidligere industrielle revolutioner fordrer informationssamfundet kun få store infrastrukturprogrammer, der kan skabe arbejdspladser og have en multiplikatoreffekt i økonomien. Selv de store telekommunikationsindustrier som f.eks. kabelfabrikation eller opbygningen af radionetværk har meget ringe betydning i forhold til andre store infrastrukturprojekter som f.eks. motorveje, højhastighedstog, rensningsanlæg eller affaldsbehandlingsanlæg. Informationsteknologiernes værditilvækst ligger ikke i den materielle del af disse teknologier, men derimod i de immaterielle aspekter. Man skal derfor ikke gøre sig nogen illusion om, at slaget er vundet ved at lade en industrialiseringsstrategi være hovedhjørnestenen i en sådan indsats. Det er vigtigere at investere i viden og kompetence, da det vil bidrage til at udnytte disse nye infrastrukturer og indføre nytænkning i produkter og tjenester. Projektet i Parthenay i Frankrig er et godt eksempel herpå (se artikel andetsteds i *Magasinet*).

Vejen frem

Modernisering af serviceydelser

I mange europæiske lande udgør serviceydelserne en meget vigtig del af den økonomiske aktivitet, specielt i landdistrikterne. Disse serviceydelser kan udgøre en vigtig vækstfaktor. I visse regioner ses udviklingen af disse tjenester desværre som en form for afindustrialisering. Offentlige tjenester behandles som offentlige udgifter og ikke som ressourcer. De private serviceydelser betragtes endnu ikke i tilstrækkelig grad som en aktivitet i sig selv. Med hensyn til serviceydelser over for erhvervslivet består vækstfaktoren i at udvikle aktiviteter med stort videnindhold, der bedst muligt udnytter den viden og knowhow, der er indeholdt i den lokale økonomi, men som også kan omsættes i teletjenester.

“PARALELO 40

Reservationscentral for turistbranchen”

Malaquías Jiménez Ramírez
[La Manchuela LEADER, Castilla-La Mancha, Spanien]

Hvis man skal “sælge” turisme i landdistrikterne til borgerne, skal man have hurtige og effektive kommunikationssystemer.

Vores netværk PARALELO 40 blev oprettet i 1993 af 7 LEADER I-grupper (5 spanske og 2 portugisiske), hvis områder alle lå lige omkring den 40. breddegrad, og som ønskede at fremme alle deres turistmæssige ressourcer i fællesskab.

Ideen gik ud på at give turister incitament til at forlænge deres besøg gennem en fælles og samtidig reciprok turistkampagne. Hvert enkelt område orienterer således sine besøgende om de attraktioner, der findes i alle de andre partnerområder. Indtil 1996 nøjedes de 7 PARALELO 40-grupper med i fællesskab at udgive turistbrochurer og deltage i messer og udstillinger.

I 1996, da LEADER II blev sat i værk, åbnedes vores netværk sig for 20 andre områder (5 portugisiske og 15 spanske), der ligeledes ligger på den 40. breddegrad. Det skabte et behov for at forbedre vores handleevne og styrke vores tilstedeværelse på markedet. Der var ingen vej uden om. Vi var nødt til at fokusere på anvendelsen af ny kommunikationsteknologi.

Vi besluttede derfor at oprette en reservationscentral for at markedsføre vore turistprodukter direkte ved at hjælpe af et edb-system, hvormed oplysningerne kunne opdateres løbende og overnatninger sælges online.

For at give projektet form søgte vi hjælp i programmet ARTE-PYME (regionale aktioner til fordel for telekommunikation i SMV'er), som administreres af det spanske industri- og udviklingsministerium. Da det var et nationalt program, havde det hidtil været utilgængeligt for ikke-spansk deltagelse. Det var årsagen til, at programmet oprindeligt var begrænset til 14 spanske grupper. De portugisiske partnere deltog i informations- og markedsføringssiden af PARALELO 40, men ikke i reservationscentralen.

Målsætningen med denne central er at foretage en direkte markedsføring af turistprodukter, som udbydes af turistbranchen i hvert enkelt område. Projektgenførelsen omfattede følgende etaper:

- > installation af 156 computere, heraf 14 i LEADER-gruppernes lokaler og 142 i de deltagende virksomheder. Størstedelen af disse virksomheder er forholdsvis små (en eller to ansatte) og dækker hele spektret af turist- og fritidsprodukter (gæstgiverier, hoteller, lejligheder, bjælkehytter, camping, friluftsport, guidede rundvisninger, kulturelle arrangementer, gastronomi osv.). Alt i alt råder centralen over en overnatningskapacitet på 5000 senge);
- > installation af en Internet-server;
- > indlæsning af oplysninger fra de 142 turistoperatører (datoer, antal senge, priser, serviceydelser, rabatter osv.);

- > uddannelse af projektdeltagere (teknikerne fra de 14 lokalaktionsgrupper samt de turistoperatører, der anvender edb-værktøjer i deres virksomhed). Det er en skræddersyet uddannelse, der gives i virksomhederne selv;
- > markedsføring og formidling af projektet. Til dette formål har vi trykt 5000 pjecer, som er omdelt på de turistmesser, som vi deltager i (først og fremmest FITUR i Madrid), og blandt rejseselskaber og turarrangører. Det anvendte software hedder “TURCENTRAL” (håndtering af oplysninger om reservationer) og “TURINTER” (til billedbehandling). Disse systemer gav os nogle hovedbrud i starten, for det var ikke fuldstændigt tilpasset turismen, som den afvikles i landdistrikterne (spredte overnatningssteder med lille kapacitet), og heller ikke de regnskabsmetoder, som almindeligvis anvendes af små operatører. Det er imidlertid lykkedes at løse disse problemer lidt efter lidt.

Centralen har endnu ikke eksisteret længe nok til, at der kan foretages en seriøs evaluering af resultaterne. I august 1998 afholdtes et møde i Riopar i Sierra del Segura (Castilla-La Mancha) mellem de operatører, der deltager i PARALELO 40. De ca. 100 deltagere drøftede mulighederne for at forbedre systemet. Der lod til at være enighed om, at man dels er nødt til at oprette en form for foreningsstruktur, der kan administrere de salg, som foretages gennem centralen, og dels at nettets geografiske dækning skal udvides. Vi er derfor i færd med at undersøge muligheden for at optage en række LEADER-områder i Italien og Grækenland i PARALELO 40. Derudover mener vi, at vi for at forbedre indtjeningen kan udnytte det eksisterende udstyr til at markedsføre andre produkter end de rent turistmæssige, f.eks. håndværksfremstillede produkter og landbrugsfødevarer. <

Web: www.paralelo40.org

— Den mentalitetsændring, som bliver vanskeligst at håndtere, vil uden tvivl vedrøre de offentlige tjenester. Rapporten *"Opbygningen af det europæiske informationssamfund for alle borgere"* er meget klar på dette punkt. Heri anbefales det at lade de offentlige tjenester være en motor for væksten i det fremstormende informationsamfund. Der fremsættes nærmere bestemt tre anbefalinger: at øge indholdet i de offentlige infrastruktur-tjenester, at øge effektiviteten af de offentlige tjenester og at gøre de offentlige tjenester til en model for serviceydelser.

Opprioritering af de menneskelige ressourcer

Det kan forekomme indlysende, at de menneskelige ressourcer bør opprioriteres i de lokale og regionale udviklingsstrategier. Selve udtrykket "investering i kompetence" er imidlertid af ny dato, og uddannelse ses stadig kun i sjældne tilfælde som en langsigtet investering. Før i tiden har man ofte foretrukket at investere i motorveje, industri-parker eller materiel støtte til virksomheder i stedet for at investere i efter- og videreuddannelse, forskning og udvikling og opdatering af kompetence. Distancearbejde, udvikling af teletjenester og indførelse af netværksteknologi fremmer udviklingen af nye beskæftigelsesformer og nye stillinger, der fordrer indlæring af ny kompetence. Blandt disse er der naturligvis en række specialiserede kompetencer, både inden for teknologi, ledelse og rådgivning. Det gælder specielt for personer, som er beskæftiget med udarbejdelse, strukturering og formidling af den information, der cirkulerer i netværkene, herunder redaktører, forfattere, grafikere, netværksadministratorer, udviklere af online-tjenester, rådgivere osv. Det gælder også for de personer, der er beskæftiget med drift og vedligeholdelse af netværkene, f.eks. serviceteknikere, specialister i online-hjælp, eksperter i data-sikkerhed, kvalificerede sælgere, rådgivere for små og mellemstore virksomheder (SMV) eller myndigheder osv.

En af de interaktive terminaler, der vil blive opstillet i Ardenne-Eifel af KOBOLD, et belgisk-tysk-luxembourgsk netværk af landdistrikter

Men det er ikke alt. I mere bred forstand fordrer udarbejdelsen af teletjenester og telearbejde også ikke-tekniske færdigheder knyttet til virkemåden af de serviceydelser, der berører et stort antal nuværende og fremtidige arbejdspladser. Det drejer sig specielt om færdigheder knyttet til kommunikation, om evnen til at styre usikkerhedsmomenter og enkeltstående hændelser osv. Det handler ikke altid om kvalifikationer på et meget højt niveau, men ofte om nye kompetencer, som det er vanskeligt at tilegne sig på skolebænken eller på universitetet. Det er således en grundlæggende opgave for de offentlige efter- og videreuddannelsesinstitutioner at sikre, at der findes et struktureret udbud inden for disse områder.

Behovet for løbende opdatering af kompetencerne berører imidlertid ikke blot arbejdstagerne. Det berører også arbejdsgiverne. De ledelsesmæssige kompetencer og ledelseskulturen har stadig stor betydning for, hvorvidt anvendelsen af moderne kommunikationsteknologi vil blive vellykket.

Med hensyn til udviklingen af fjernundervisning, teletjenester og anden brug af moderne kommunikationsteknologi er det i sidste ende de menneskelige faktorer, der er afgørende. Efter hensynet til et vist minimum af kvalitet og tilgængelighed kommer spørgsmålene om infrastruktur i anden række.

Styring af risici og udnyttelse af mulighederne for telearbejde

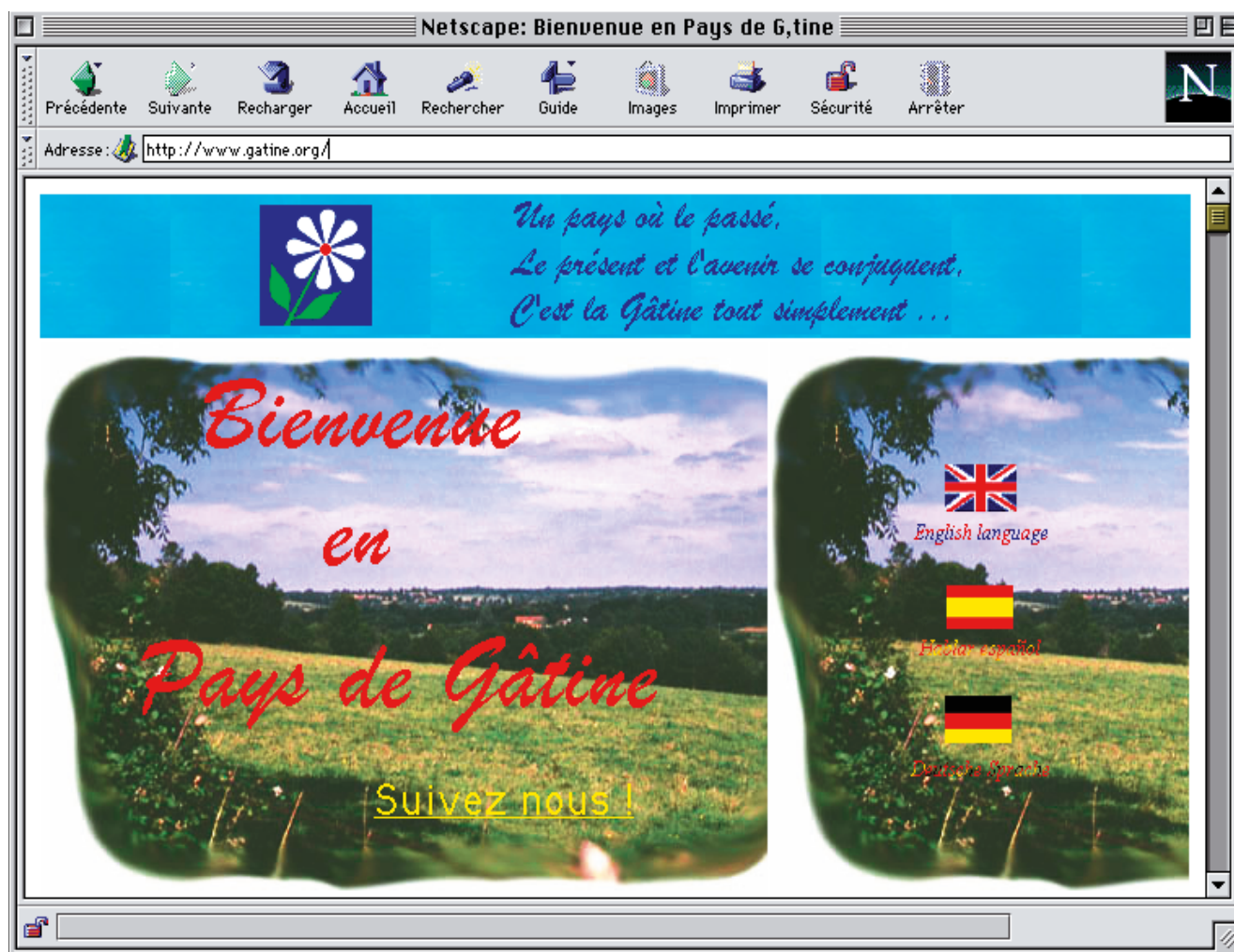
De moderne kommunikationsteknologier og omstrukturen af serviceydelserne baner vej for en udbygning af telearbejdet. Men som al økonomisk udvikling indebærer telearbejdet risici.

Den største risiko er uden tvivl en *dårlig håndtering af fleksibiliteten*, hvor telearbejdet anvendes til at udnytte en supplerende arbejdskraft i henhold til prisudsving og markedsforhold. Telearbejdet bidrager således til at udvikle en usikker beskæftigelse af kort varighed. Det forårsager, at de højest ydende sættes i beskæftigelse, og alle andre forhindres i at opnå fast ansættelse. Det er et meget farligt forløb rent socialt, men også fra et økonomisk synspunkt. Det kan desuden skabe ubalance mellem regioner.

Risikoen for decentralisering er stor for aktiviteter med begrænset værditilvækst og for aktiviteter, der udelukkende afhænger af industrielle koncernstrategier, hvis beslutningscentre ligger i udlandet. De serviceydelser, som det er lettest at flytte ud, er serviceydelser, som er forbundet med behandling af data på afstand, eller serviceydelser, som er specialiserede, men samtidig standardiserede, som f.eks. edb-programmering.

Disse risici styres bedst ved at tilegne sig de fordele, der hindrer en dårlig styring af fleksibiliteten og blokerer for en for uhindret udflytning. Disse fordele omfatter udnyttelsen af de karakteristika, der er kendetegnende for menneskelige ressourcer på lokalt niveau, modernisering af handelsmæssige og andre tjenester og etablering af et socialt klima, der fremmer innovation. Det er netop sådanne elementer, LEADER søger at udvikle. <

(1) Rapport fra højniveau-ekspertgruppen om de sociale aspekter af informationssamfundet, Europa-Kommissionens generaldirektorat V, Bruxelles, 1997. Tilgængelig på alle EU-sprog.

Internettet hjælper udviklingen
af Gâtine (Poitou-Charentes, Frankrig)

Gatinerne på nettet

I LEADER-området Pays de Gâtine (Poitou-Charentes, Frankrig) udbygges det fintmaskede net af lokale samarbejdsnet med en række virtuelle netværk, og det styrker indarbejdelsen og effektiviteten af de udviklingsaktioner, der afholdes i landdistrikterne.

Første spørgsmål: Hvilken fransk by var i 1998 den eneste, hvor man kunne gøre sine indkøb på Internettet i et "virtuelt supermarked" (9 000 produkter)? Svar: Parthenay, hovedstad i "Pays de Gâtine", Deux-Sèvres departementet i regionen Poitou-Charentes, med sine 11 000 indbyggere, sine naturskønne omgivelser, sin romanske kirke, sit kvægmarked og siden 1996 sine "centre for digitale ressourcer".

Andet spørgsmål: Hvad i alverden er et "center for digitale ressourcer"? Svar (fra Jérôme Chausson, en yngre medarbejder i "Det Aktive Medborgerhus" i Parthenay): "Det er

et sted, der er tilgængeligt for alle, hvor man har adgang til computere, scannere, printere, Internet, e-mail og Websteder oprettet af de lokale indbyggere. Alt er gratis, inklusive tekniske assistance hvis nødvendigheden byder det." "De digitale centre indgår nu i Parthenays særpræg", tilføjer Jérôme. "Beviset er, at de indgår i de guidede rundvisninger i byen."

At besøge de seks centre for digitale ressourcer i Parthenay er ligesom at besøge slottene ved Loire-floden: de ligner alle sammen hinanden og er alligevel forskellige. Hvert af centrene er nemlig opbygget omkring et tema og er bestemt for en særlig målgruppe. Det Aktive Medborgerhus har et socialt fokus. Det er en slags One-Stop-Shop, der yder støtte til lokale initiativer og foreningsdannelse. Det har alt det nødvendige edb-udstyr og huser desuden et jobcenter og et erhvervsfremmekontor. De øvrige centre i Parthenay befinder sig henholdsvis på rådhuset (administrative nærtjenester), i en industripark (økonomi), i Kongrespalæet (handel og turisme), på mediebiblioteket (kultur) og i fritidscentret "Maison des Jeux" (leg og fritid). Hver af centrene har besøg af mellem 50 og 100 perso-

ner. De har alt i alt 10 fastansatte, som har til opgave at hjælpe og vejlede de brugere, som har behov for det, i anvendelsen af de forskellige telematikredskaber. Denne bistand, som er et af de karakteristiske træk ved centrene, er blevet så gennemarbejdet, at man nu anvender den moderne informations- og kommunikationsteknologi med legende lethed. I september 1998 havde Parthenay Kommune (17 000 indbyggere) 2 100 e-mail adresser fordelt over de i alt 7 500 husholdninger.

Elektronisk marked

“Meget kan lade sig gøre, fordi vi befinder os i et teknologisk favorabelt klima”, fastslår Patrick Martine, markedsdirektør i Parthenay. Markedet fungerer “efter venkabelig overenskomst”, det er det tredjestørste fåremarked i Frankrig, det fjerdestørste kvægmarked, og det vil snart være det førende marked for husdyr på Internettet, og fungerer på en måde som interface mellem den hastige edb-udvikling i provinsbyen Parthenay (se rammeartikel) og landsbyerne i Gâtine. Det er for en stor del digitaliseringen af markedet, der har medført, at den rent økonomiske udnyttelse af telematikken er bragt helt ud i afkroge af denne tilbagestående opdrætteregn i Poitou.

Markedet i Parthenay har eksisteret siden det 9. århundrede og blev i 70'erne det førende marked for oksekød til slagtning i Frankrig, men krisen i slutningen af 80'erne gjorde, at man mistede en tredjedel af den indskudte kapital. Opdrætterne i Gâtine besluttede som reaktion derpå at fokusere på kvaliteten. Til dette formål valgte de et lokalt “produktlokomotiv”: den parthenske kvægrace. Kødet er velsmagende, men kvægholdet var

indstillet til fordel for det intensive landbrug, fordi det hverken gav tilstrækkeligt mælk eller tilstrækkeligt kød i henhold til de gængse produktivitetsstandarder.

I 1990 oprettedes en forening til fremme af kvalitetskød, APVQS, der i dag består af omkring 200 opdrættere af kvæg og får (heraf 40 biologiske opdrættere). Mellem 1990 og 1994 omstrukturerede foreningen de to sektorer, afholdt en række markedsføringskampanjer og opnåede tre kvalitetsmærker for både fårekød og oksekød. Opmun- tret af disse resultater udarbejdede APVQS et femårigt program for yderligere at forbedre de to sektorer. Denne plan kom til at danne grundlag for den støtte, der i 1995 blev tildelt gennem landbrugsinitiativet under LEADER II, og som stort set gik ud på at udnytte fåre- og kvæg- holdssektorerne i Gâtine, blandt andet gennem anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi.

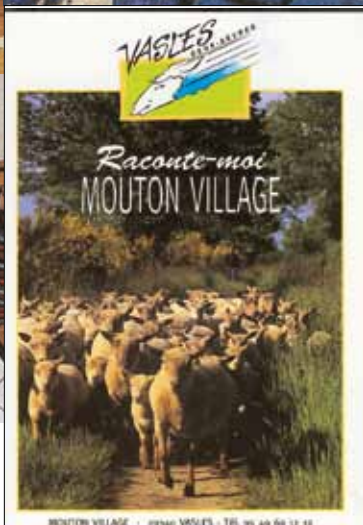
Man har først og fremmest planer om at etablere et “husdyrobservatorium” til fordel for opdrætterne, markedet og slagtehuset i Parthenay. *“Projektet består af to dele”, forklarer Patrick Martine. “Dels at gøre transaktionerne på markedet fuldstændigt gennemsigtige og desuden sikre, at dyrenes vej kan spores. Hvad angår den første del, går aktionen ud på at oprette et Internet-sted og stille et antal computere til rådighed for opdrætternes sælgere i markedets åbningstid, så de f.eks. kan kende noteringerne i ‘real-time’, orientere sig om købernes betalingsevne, kort sagt opnå en betydelig reduktion i risikoen for uheldige handelstransaktioner. Hvad angår sporbarheden vil der blive opstillet et strekkodesystem her i foråret 1999. Det vil blandt andet gøre det muligt at koordinere samarbejdet mellem opdrættere og slagtehus, specielt med hensyn til den vægt, der betales for.”*

“Vi snakker her om et første skridt i retning af et elektronisk marked”, tilføjer Thierry Rochette, projektansvar-

Edb-center i Thouars: skoleelever og indbyggere i Gâtine nyder godt af “Plan Net”, som er iværksat af de regionale myndigheder

“Fårelandsbyen”
har en lang række
aktiviteter for børn

lig hos APVQS. LEADER yder et bidrag på 15 000 ECU.
Gâtine på nettet (www.gatine.org/)

“Vi har stadig ingen motorvej, men vi kan da i det mindste investere i en informationsmotorvej!”, siger Benoît Michenot, udviklingsmedarbejder for lokalaktionsgruppen. “Gâtine” er et gammelt udtryk, der betyder “et ufrugtbart sandet (el. sumpet) terræn” i henhold til Blinkenberg og Høybyes fransk-danske ordbog. “Man snakker om ‘De sølede jorde i Parthenay’”, bekræfter Yves Pacaud, der er teknologiansvarlig i lokalaktionsgruppen. “Det var os, der var ‘bondekoldene’... Det var en lukket egn. Vi har altid haft svært ved at kommunikere med omverdenen. Tænk på, at man i slutningen af det 19. århundrede stadig passerede forbi her i bærestole! Men Gâtines indelukkede beliggenhed bidrog til at skabe en meget stærk solidaritet, der i dag har udmøntet sig i en meget dynamisk foreningsbevægelse. Når man dertil føjer de nye teknologier, kan man forstå, hvorfor man begynder at tale om ‘netværksøkonomi’.”

Takket være en positiv indstilling blandt en række folkevalgte – blandt andet Jean-Marie Morisset, lokalaktionsgruppens formand – er Parthenays erfaringer med telematik blevet formidlet videre rundt i landdistrikterne af departement- og regionalmyndighederne. De nye teknologier er så at sige ‘kronen på værket’ for det frivillige arbejde, der er resultatet af en regional egnsstrategi, som blev iværksat i begyndelsen af 70’erne. “Gâtines indsats”, fastslår Dominique Brouard, lokalaktionsgruppens direktør, “er en udvikling baseret på en meget begrænset logistik, men samtidig på et stærkt netværk af

udviklingsfolk og erhvervsdrivende. Strategien blev ført ud i livet med støtte fra lokale og regionale myndigheder på alle niveauer og af det fælleskommunale samarbejde – Gâtine har 7 kommunesamfund, der hver især har ansat en eller to udviklingsmedarbejdere. Der blev således etableret et netværk af ressourcer. Oprettelsen af de digitale centre i hver enkelt kanton og indførelsen i sommeren 1999 af e-mail kommunikation mellem administrationen i de 76 kommuner i Gâtine vil bidrage kraftigt til at eliminere de middelalderlige kommunikationsveje, at formalisere de lokale udviklingsnetværk ad elektronisk vej og på længere sigt puste nyt liv i egnen.”

Fårelandsby

Denne energiopladning af området har allerede sat sine spor i Vasles. Her har partnerskabet mellem de lokale myndigheder, de aktive kræfter i landsbyen og foreningsbevægelsen (24 foreninger for 1 650 indbyggere) virkelig givet resultat. Projektet “Fårelandsbyen” har omdannet hele kommunen og er et udpræget godt eksempel på samarbejde mellem socialsektoren, landbruget, kulturlivet og turistsektoren.

Vasles og omegn lever udelukkende af får til slagtning. I 1990 opstod krisen. Priserne på franske lam faldt betydeligt. Ingen så nogen fremtid for sektoren, undtagen kommunens borgmester, Gilles Parneadeau, og tre andre fremsynede borgere, der benyttede lejligheden til at gennemføre deres store idé: at gøre fåreavlen til løftestang for lokaludviklingen. “Det gjaldt om at omdanne et område truet af udvandring og tilbagegang

METASA, MIND, IMAGINE... Europa hjælper de små byer på nettet : eksempel fra Parthenay

Anvendelsen af telematik griber om sig i Parthenay, en lille by i et område, hvor anvendelsen af Internettet ellers har ret begrænset udbredelse; og nu får den rigtigt fodfæste gennem projektet "Digitale byer", som blev iværksat af kommunen i 1994 med det formål at *"gøre borgerne til kreative aktører i byen"* (1).

METASA (2) er et etårigt pilotprogram iværksat i 1996 på foranledning af Europa-Kommissionens generaldirektorat XIII, og går ud på :

- > at omdanne en række små europæiske landsbyer til forsøgslaboratorier i naturlig størrelse for moderne informations- og kommunikationsteknologi (IKT) ;
- > at iværksætte et såkaldt "social-pull" projekt, der så vidt muligt tilknytter borgerne til projektet ved at basere sig på deres behov og lade dem være med til at udbyde serviceydelser og ikke kun lade dem være "forbrugere og forsøgskaniner".

Ud over Parthenay har METASA berørt Arnedo (La Rioja) i Spanien, Weinstadt (Baden-Würtemberg) og Torgau (Sachsen) i Tyskland. En række store computerfirmaer og seks universiteter og forskningscentre deltog også i projektet.

"For at lære lokalbefolkningens behov at kende har vi sendt et spørgeskema på omkring 20 sider ud til 7 500 husholdninger", forklarer Hervé Denudt, der leder arbejdet for at udvikle økonomien i Parthenay Kommune. "Svarprocenten har været meget tilfredsstillende : 25%. Svarene har påvist syv holdninger til de nye teknologier, der kan omsættes i tre psykologiske profiler : 'utopisterne', 'vent-og-se tilhængerne' og 'modstanderne'. På baggrund af disse profiler er der dannet tre homogene diskussionsgrupper på i alt 300 personer ! Resultaterne af disse debatter har gjort det muligt at fastslå tre hovedområder for anvendelse af informationsteknologi i lokalbefolkningen : kultur, erhverv og det sociale område."

I 1997 blev Parthenay optaget i et europæisk program for orientering om og anvendelse af IKT. I forbindelse med MIND-projektet(3), som blev lanceret af generaldirektoratet for industri (GD III), blev byen udstyret med en række interaktive telematik tjenester. Projektet mundede ud i et lokalt intranet og seks "centre for digitale ressourcer" (se hovedartiklen).

Samme år lancerede Parthenay Kommune projektet "Tusind PC'er". Ideen var stadig den samme, nemlig at opnå lokalbefolkningens accept af IKT og give alle indbyggerne mulighed for at anskaffe sig en PC til en overkommelig pris. Byen gik i forhandling med France Telecom og en stor PC-fabrikant. Hver enkelt indbygger kan nu med et indskud på blot 1 000 ECU anskaffe sin egen computer og få 200 timers gratis online tid på Internettet i to år.

I 1998 opstartedes METASAs efterfølger, programmet IMAGINE, på foranledning af generaldirektorat XIII.

Der blev gjort en parallel indsats inden for grunduddannelses- og videreuddannelsessektorerne. Alle uddannelsesinstitutioner i kommunen er nu koblet på nettet, og der er oprettet en række arbejdsgrupper med henblik på at udarbejde fælles aktioner under anvendelse af IKT, herunder sammenlægning af dokumentationscentre, udbydelse af en pakke af uddannelsesrelaterede tjenester. Man behøver ikke afvente gennemførelsen af disse projekter for at kunne konstatere, at "digitaliseringen" af Parthenay allerede har haft en positiv pædagogisk effekt, specielt med hensyn til oprettelse af nye arbejdspladser. Det mest spektakulære eksempel var et ungt menneske, der var faldet ud af skolesystemet og i stedet fandt interesse for Internettet. Denne lagde sine digte på web'et og blev kontaktet af en tysk udgiver, der ønskede at anvende dem i sine skolebøger.

Det Aktive Medborgerhus
i Parthenay

"Her stikker alle virksomhederne tæerne i teknologisovsen", konkluderer Hervé Denudt. I henhold til lederen af erhvervsservice for Parthenay Kommune har alle projekterne under initiativet "den digitaliserede by" haft stort effekt :

- > de eksisterende virksomheder er blevet styrket – det gælder f.eks. en hundrede år gammel lokal virksomhed, der producerer spøg og skæmt artikler, og som i de sidste to år har oplevet en kraftig vækst i hele den fransktalende verden ;
- > nye serviceydelser dukker op ; ud over "det virtuelle supermarked", som skabte tre arbejdspladser, har en stor håndværksvirksomhed kastet sig ud i korrespondancesalg fra Parthenay. Det planlægges desuden at oprette et centralt ordresystem, som skal markedsføres over for de småhandelnde via Internettet, i forbindelse med arbejdet for at genoplive handelen i bycentrum ;
- > der oprettes nye virksomheder – 12 edb-firmaer har slået sig ned i området, hvilket har skabt 30 arbejdspladser, og en stor møbelforhandler har valgt Parthenay til at eksperimentere med et nyt ordrebehandlingssystem betegnet "just-in-time" (intet lager) ;
- > en række nyskabende mikroaktiviteter springer frem, såsom den lokale erhvervsdrivende, der på Internettet udlejede mobile homes til først fremmest nederlandske kunder overalt i Frankrig ; eller skoforhandleren, der også var hoppet på nettet og havde fundet en niche, nemlig meget store størrelser, og nu modtager bestillinger fra Schweiz, Spanien og mange andre steder. <

>> Web : www.district-parthenay.fr

(1) Michel Hervé, borgmester i Parthenay, i "Le Monde" den 9. december 1996.

(2) METASA: Multimedia Experimental Towns with A Social-pull Approach.

(3) MIND: Multimedia Initiation of the Digital Towns.

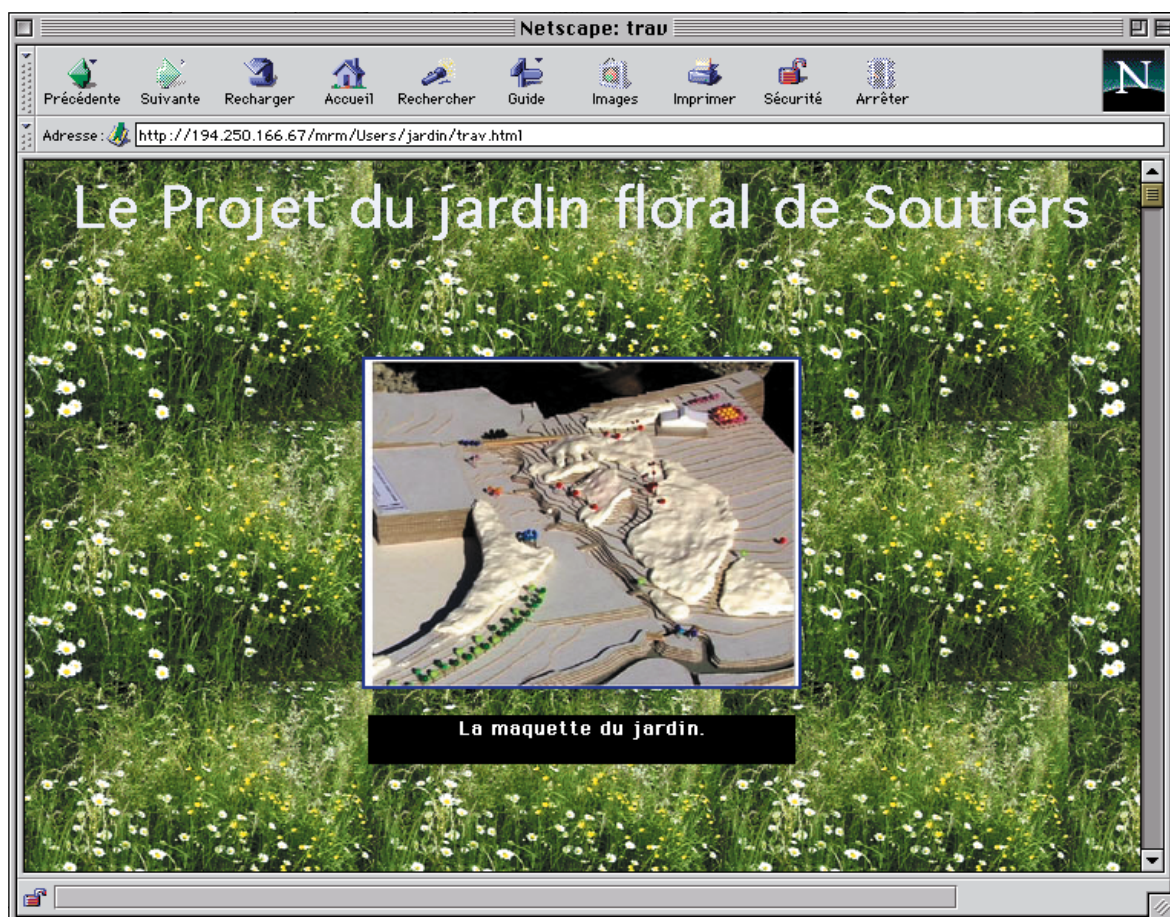
til en 'ressourceegn' ", fortæller Christian Proust, en af stamfædrene til fårelandsbyen.

"Vi skulle udnytte borgernes knowhow på enhver tænkelig vis: ved at producere fårekød af høj kvalitet under hensyntagen til miljøet, sælge det til den bedst mulige pris, styrke sektoren som helhed udnytte den som turistattraktion. Det handlede kort og godt om at gennemføre en kulturel revolution i landsbyen !"

Man begyndte at bygge et overdækket marked. I 1991 lykkedes det projektets initiativtagere at overbevise først syv og derpå femten opdrættere til at "producere verdens bedste lam". Der blev udarbejdet en opgavebeskrivelse, der resulterede i dannelsen af et kvalitetsmærke og senere et markedsføringsfirma, der i løbet af sommeren 1998 indgik en kontrakt om levering af kvalitetslammekød med en stor supermarkeds kæde. Men hvis man tager et samlet overblik over de resultater, der er opnået indtil i dag, kan man konstatere, at der hvert år er gennemført nye projekter. Landsbyens centrum blev renoveret fuldstændigt i 1992. I 1993 åbnedes lammehaven ("Jardin des Agneaux"), hvor man på meget turistvenlig facon havde anbragt en snes fåreracer fra rundt omkring i verden, hvoraf flere var truet af uddøen. I 1995 åbnedes "Fårehuset" i en stor bygning med opsætninger af fåreopdrætternes levevis gennem tiderne og på forskellige kontinenter med automatiserede displays. En lille butik sælger artikler i uld fra forskellige lande. Alt i alt fylder komplekset omkring ti hektar, der er fuldt integreret med landsbyen og hvert år har besøg af over 35 000 gæster. *"Folk begyndte at tro på ideen, da de så de første turistbusser rulle ind",* erindrer Christian Proust. *"Nu er de meget stolte. Man kan ligefrem sige, at der hersker et 'projektklima' i Vasles. Vi kan konstatere, at der er skabt 12 direkte arbejdspladser og omkring 15 indirekte arbejdspladser, uden at vi medregner opdrætternes indsats. Det er det, der er den store udfordring: at sikre, at der stadig er opdrættere her ti år frem i tiden. Vi har til det formål udarbejdet et projekt, der går ud på at konstruere en 'økogård', hvor de unge oplæres."*

I mellemtiden og med LEADER har fårelandsbyen kastet sig ud i et tværnationalt samarbejdsprojekt for at "åbne op for andre arbejdsformer og opretholde lokalbefolkningens engagement". 150 spaniere fra LEADER-området Tierra de Campos (Castilla-Leon), der havde gjort sig de samme overvejelser, kom til Vasles i marts 1997, mens 100 indbyggere fra Gâtine drog den anden vej i juli 1998. Den portugisiske LEADER-gruppe Basto sluttede sig også til projektet, som fik kælenavnet "det europæiske netværk for får og mennesker".

Et virtuelt besøg i en af haverne i Gâtine

Det går godt i Gâtine

Erfaringerne fra Vasles' fårelandsby er det første konkrete eksempel i en vigtig del af LEADERs strategi, nemlig oprettelse af fire tematiske haver centreret om fugle, geologi, fantasi og botanik. "Ideen er at skabe et originalt produkt, der er i stand til at trække turiststrømmene til hele Gâtine, samtidig med at man opretholder et naturligt og velholdt miljø. Gâtine-projektet handler om at indrette nogle haver i en stor have", siger Valérie Rocher muntert. Hun leder blomsterhaveprojektet i Soutiers. Et andet interessant forhold ved blomsterhaven i Gâtine, som LEADER medfinansierer med omkring 600 000 ECU, er, at den har foranlediget oprettelsen af "grøn beskæftigelse". Soutiers beskæftiger i øjeblikket 7 tidligere langtidsarbejdsløse.

Haverne indgår også fortrinligt i den kulturelle strategi for Gâtine. Den kulturelle turistme forventes ikke i sig selv at modtage nogen større turiststrøm, men Gâtine er ikke desto mindre gået hen og blevet en rigtig "festivalegn" med støtte fra sit stærke foreningsliv. Der afholdes kulturelle arrangementer året rundt samt en slags teaterfestival ("Festival des Jeux" med 100 000 besøgende) og tre store musikfestivaler i Parthenay, en male- og skulpturfestival i St-Loup-sur-Thouet og hvert efterår i landsbyen Ménigoude (800 indb.), den internationale ornitologiske filmfestival, der efter 14 års virke er blevet en af de mest betydningsfulde dyre- og miljøfilmfestivaler i verden (30 000 besøgende, herunder mange filmfolk, en konkurrence med deltagelse af en fyrretyve film og en række arrangementer centreret omkring økologi).

"I 1999 afholdes den første internationale festival for kokekunst", tilføjer Benoît Michenot. "Disse begivenheder frembringer et imponerende antal frivillige, og det ville være interessant i udviklingsmæssig sammenhæng at foretage en mere dybgående undersøgelse af fænomenet."

Alle disse projekter og attraktioner i Gâtine kan selvfølgelig også findes på Internettet.

Et sidespørgsmål: Hvor befinder verdens navle sig?

Svar: I Pougne-Hérissou (380 indbyggere), en middelalderlandsby i hjertet af Gâtine, hvor der hvert andet år afholdes en slags "happening" anført af eventyrfortælleren og komikeren Yannick Jaulin, og som inden år 2000 vil huse en pragtfuld "Verdenshistoriens Have". For nærmere oplysninger om det ubeskrivelige indhold i dette projekt, hvortil LEADER yder støtte, kan man bare surfe på <http://www.gatine.org>. <

PAYS DE GÂTINE LEADER

Areal: 1 585 km²
Befolkning: 64 198 indbyggere
LEADER II-finansiering: 2 500 000 ECU
EU: 880 000 ECU – **Andre offentlige midler:** 1 530 000 ECU – **Private midler:** 90 000 ECU

Lokalaktionsgruppen i Pays de Gâtine

SMAEG
 3 rue Henri Dunant, BP 505
 F-79208 Parthenay CEDEX
 Tlf: +33 5 49 64 25 49 – Fax: +33 5 49 94 21 22
 E-mail: michenotbe@district-parthenay.fr
 Web: www.gatine.org
 Tel

Når telematikken bryder isolationen
og fremmer beskæftigelsen

At bo lokalt og arbejde globalt

LEADER-gruppen Western Isles, Sky & Lochalsh har ved **AF NINO PATERNO [*]** resolut at fokusere på moderne kommunikationsteknologi bidraget til oprettelsen af over 200 telearbejdspladser på Hebriderne nordvest for Skotland. Udbredelsen af den ny teknologi har også givet positiv genlyd blandt de 'traditionelle' økonomiske aktører, f.eks. landmænd, fiskere, håndværkere og turist-operatører. I forbindelse med LEADER-seminaret "Ændringer i jobmarkedet og nye teknologier" (juni 1998) besøgte en italiensk journalist en afsides egn, der ikke desto mindre var koblet på resten af verden.

“Grafiker søges til multimedieproduktionsvirksomhed under kraftig udvidelse på Western Isles i Skotland. Vi har 17 ansatte. Firmaet beskæftiger sig blandt andet med TV-produktion, tjenester knyttet til kommunikationsteknologi, grafik og fotografi. Henvendelser bedes rettet til ken@eolas.co.uk”.

Det var et ud af omkring tredive jobtilbud, der annonceredes i oktober 1998 på <http://www.hebrides.com>, Hebridernes Web-sted. De påberåber sig titlen “verdens største geografisk baserede Internet-sted”.

Set fra en flyvemaskine ligner Hebriderne eller Western Isles nordvest for Skotland en kæmpemæssig græsmark oversået med vandspejle anlagt i en næsten overnaturlig asymmetri så smukt, at man næsten taber pusten. Her har øbotilværelsen og den geografiske isolation bevaret miljøet og gamle lokale traditioner i en sådan udstrækning, at de i dag har opbremsset, ja nærmest vendt, den århundrede gamle udvandringstendens. Flere og flere unge beslutter at blive på øerne, der også modtager nye indflyttere, som føler sig tiltrukket af det uberørte og isolerede samfund. For nogle hænger tilflytningen sammen med jobmuligheder knyttet til moderne kommunikationsteknologi.

“Her finder man den største andel af universitetsuddannede i Det Forenede Kongerige”, bekræfter Carola Bell, direktør for LEADER-gruppen Western Isles, Skye & Lochalsh, “men øernes geografiske isolation begrænser beskæftigelsesmulighederne betydeligt. Telearbejde forekom os at være en realistisk løsning på problemet. Man kunne udmærket forestille sig, at denne højt kvalificerede arbejdskraft kunne bringes i kontakt med fjerntboende kunder under anvendelse af telekommunikationsteknologi kombineret med øboernes fleksible arbejdskultur.”

Edb for alle:
fjernundervisning

En tidligere handelsagent for et edb-firma, Donnie Morrison, er en af dem, der valgte at slå sig ned på øerne. “Jeg var på forretningsrejse i Spanien i 1989. Da vi snakkede om bærbare computere, var der en, der sagde, at mange typer arbejde ti år frem i tiden ville kunne udføres fra hjemmet. Jeg var først temmelig skeptisk over for ideen, men efter at have tænkt over det i nogen tid, besluttede jeg mig for at drage tilbage og slå mig ned i min hjemegn, dvs. her. Jeg ankom med min familie på Lewis-øen i 1994. Dét år havde jeg fået til opgave at gennemføre en LEADER-undersøgelse omkring de lokale muligheder for at udføre distancearbejde, lokalbefolkningens interesse for en sådan ordning, den til rådighed værende kompetence, de potentielle markeder osv.”

Dette forskningsprojekt mandede ud i oprettelsen af ICT (“Western Isles Information and Communication Technology Advisory Service”) med økonomisk støtte fra FEDER (Mål nr. 1), fra Western Isles Council og fra det lokale udviklingskontor, Western Isles Enterprise, der har administreret LEADER siden 1992. Donnie Morrison blev udpeget som leder af ICT.

ICT udarbejdede en fortegnelse over potentielle “telearbejdere”. Der blev foretaget en opgørelse over henved 500 personer (600 i 1998) – lokale beboere eller andre, der ønskede at slå sig ned på øerne – og deres kompetencer blev opgjort. Der fandtes ingen lokale virksomheder, som beskæftigede sig med telearbejde, så ICT oprettede et selskab med begrænset ansvar, “Lasair”, på øen Benbecula. Selskabet skulle indgå kontrakter med ordregivere overalt i verden.

Lasair

I 1995 deltog Lasair for første gang i et offentligt udbud og fik en stor kontrakt med en amerikansk udgiver, som var specialiseret i sortering og markedsføring af “business journals” online. De trykte udgaver sendes fra Californien med posten og distribueres derefter af Lasairs 35 hjemmearbejdende personale, heraf 30 kvinder, der udarbejder et resumé af artiklerne, nummererer de forskellige artikler, tilpasser dem til det anvendte desktop publishing software og lægger dem på Internettet. Hele proceduren svarer til en cyklus på 5 til 10 dage.

De opgaver, der skal udføres, er af en sådan art, at telearbejdspladserne må betegnes som en aktivitet med en reel værditilvækst, der strækker sig langt ud over de færdigheder, som kræves ved simpel dataindtastning. Der kræves nemlig også færdigheder inden for tekstredaktion, revision, korrekturlæsning, computergrafik osv. “En kontrakt fra den skotske sundhedsstyrelse (Scottish Health Board), som vi eksperimenterede med i 1996, viste os, at en ren mekanisk dataindtastning ikke ville være rentabel på grund af hård konkurrence fra tredjeverdenslande”, bemærker Donnie Morrison.

Øen Lewis: et besøg i verdens udkant

Mange andre kontrakter er blevet indgået siden da, blandt andet: sammenfatning af dokumenter ("digests"), udgivelser fra det britiske Home Office Forensic Science Departments (kriminologi) blev sorteret og stillet til rådighed online; alle udgaver af Scots Law Times, en skotsk juridisk publikation, blev lagt på CD-ROM; et stort antal videnskabelige værker udgivet af det anerkendte Oxford University Press blev lagt på elektronisk form (Internet, CD-ROM) (en toårig kontrakt, som blev indgået i januar 1997 og beskæftiger ca. 50 personer på fuld tid). Lasair koordinerer således et arbejde, der udføres af omkring et hundrede selvstændige telearbejdere, og de varetager samtidig kvalitetskontrollen. LEADER har bidraget med omkring 35 000 ECU for at etablere en særlig uddannelse for telearbejdere. De færdigheder, der er nødvendige for at deltage i denne telearbejdspløj, er fremkommet efterhånden. Evnen til at skrive korrekt engelsk, f.eks. at have kendskab til videnskab og teknologi, er blevet kanaliseret over i edb-knowhow, som kan indlæres i forbindelse med de uddannelser, der udvikles i henhold til den enkelte kontrakt.

De virtuelle Hebrider (<http://www.hebrides.com>)

Lasairs succes har gjort, at konkurrenter og andre initiativer, der også anvender telematik, er sprunget frem på Hebriderne. Det gælder f.eks. virksomheden "Eolas", der med en LEADER-finansiering på 43 000 ECU har konstrueret Web-stedet "Virtual Hebrides" (<http://www.hebrides.com>). Det er et helt leksikon over øerne med et bredt spektrum af oplysninger, der samtidig indeholder en række helt konkrete brugerorienterede serviceydelser, såsom jobtilbud, turistreservationer osv.

Efter at have arbejdet i tre år med multimedieaktiviteter – Eolas begrænsede sig tidligere til at arbejde med audiovisuel produktion – har virksomheden i dag opnået imponerende resultater: 180 telearbejdskontrakter, 18 fuldtidsansatte, 4 servere og en mirror server i Glasgow, en afdeling specialiseret i softwareudvikling og konstruktion af databaser osv.

ICT, på sin side, benyttede 1998 til at fuldende konstruktionen af sin nye kreation: et call center. Det er installeret i en bygning på 750 m² i en industripark i Stornoway. Investeringsomkostninger: 2 millioner ECU. Selv inden arbejdet var fuldstændt havde centret indgået en kontrakt med et telefonselskab, der forventes at generere 70 arbejdspladser og i løbet af det første år nå en omsætning på omkring 1 million ECU. Centret huser desuden ICT's lokaler, hvilket giver ICT et godt arbejdsklima, men også en mere effektiv distribution af de udbudte serviceydelser.

Formidling

Alastair Nicolson er ansvarshavende for ny teknologi i Sky & Lochalsh Enterprise, udviklingskontoret for de to områder af samme navn, og han er realist: *"Den store hæmsko for vores egn er de store kommunikationsvanskeligheder, både indadtil med resten af øgruppen og udadtil med det skotske fastland. En forretningsmand kan let bruge en dag på at køre i bil fra et sted til et andet. Vejene er meget smalle, og man må ofte tage flere færger. Telematikken bringer os nærmere hinanden og skaber samtidig forbindelse til verden udenfor. Derved ophæves den tusindårige isolation, som øerne har lidt under, langt om længe."*

Stornoway, Hebridernes hovedby

Ud fra denne isolationsbrydende tankegang deltager LEADER-gruppen i formidlingen af informationsteknologi overalt på øerne. De isolerede landsbyer er således gradvist blevet udstyret med telematikcentre. Ved Port of Ness, det nordlige punkt på øen Lewis, råder indbyggerne over et multimedielokale med ti PC'er, der giver dem adgang til alle de muligheder, som den moderne kommunikationsteknologi stiller til rådighed, lige fra computerspil til undervisningsprogrammer. Lewis Castle College, den lokale afdeling af University of Highlands & Islands, har udarbejdet et pensum for fjernundervisning, mens et videokonferencesystem giver øboerne mulighed for at følge de kurser, som universitetet tilbyder, eller søge online i det bibliotek, som stilles til rådighed af distanceundervisningsnetværket af højere uddannelsesinstitutioner. Udstyret giver desuden LEADER-gruppens bestyrelse mulighed for at mødes jævnligt og samtidig undgå den lange og vanskelige transport på tværs af øgruppen.

"Det er ikke så længe siden, at det var utænkeligt for de lokale småbyer at besidde sådanne tjenester", bemærker Carola Bell. "I begyndelsen havde vi ingen anelse om hvilken indvirkning, telematik kunne have på folks tilværelse. Da LEADER I iværksattes, måtte vi brydes med den indgroede mistænksomhed, som er en del af ømentaliteten. Vores aktion fokuserede derfor først på den gæliske kultur. Den første opgave for fjernundervisningsnetværket var således at fremme udbredelsen af det gæliske sprog, som for blot ti år siden var ved at forsvinde og i dag læses, tales og skrives af 70% af befolkningen. Denne styrkelse af det skotske sprog medførte, at en række produkter knyttet til gæliske kultur fik en opblomstring. Vi har gradvist drejet vores støtte hen i retning af moderniseringen af de traditionelle produktive aktiviteter: små landbrugsbedrifter, fårehold, forarbejdning af fiskeprodukter, tweedvævning og turisme. Telearbejde har fundet meget frugtbar jord her på øerne. Et forhold, der har bidraget til indførelsen af telearbejde, er en stærk tradition for multiaktiviteter på øerne. For at udvikle denne arbejdsform kræves der en vis bistand i form af uddannelse, som vi tilpasser det enkelte projekt. Hen ad vejen

vil den elektroniske handel med lokale produkter og elektronisk reservation af overnatningssteder og andre turistorienterede produkter falde i god jord hos håndværkere og turistoperatører, som er meget selvstændige og altid har været vant til at klare sig selv."

Det er et faktum, at interessen for de nye teknologier strækker sig langt ud over kredsen af telearbejdere. Alle de "traditionelle" erhvervsdrivende – landmænd, fiskere, hotelværter, håndværkere – har den samme indstilling. *"Kommunikationsteknologierne kan været yderst nyttige for håndværkerne med hensyn til produktion, markedsføring, innovation..."*, bekræfter Anne Campbell og Margaret McKay, to væversker fra øen Harris, hvor det berømte tweed fremstilles. To kunstkeramikere, Alex og Sue Blair, samtykker: *"Disse teknologier kan udmærket generere flere arbejdspladser i vores sektor"*. John, der er ansat ved arbejdsformidlingen i Stornoway, har heller ingen tvivl i den henseende: *"Den store udfordring er at hjælpe de unge ind på arbejdsmarkedet, og alt, hvad der kan bidrage hertil ved at eliminere afstandsproblemet eller modernisere produktionsmetoderne, har en fundamental strategisk værdi. Alle de til rådighed værende hjælpeværktøjer og ressourcer, herunder LEADER, skal samordnes for at opfylde denne målsætning."*

Hebriderne er nået langt i deres strategi for at udnytte de naturgivne, kulturelle og menneskelige ressourcer i et område ved at benytte de til rådighed værende økonomiske og teknologiske hjælpemidler. Det har allerede udmøntet sig i oprettelsen af flere hundrede arbejdspladser. Landdistrikterne på øgruppen i Europas udkant har nu en model for, hvordan den kan anvende den moderne informations- og kommunikationsteknologi til fulde. <

[*] Journalist og medarbejder for det sicilianske månedsmagasin "La Freccia Verde" (den grønne pil), som er et tidsskrift om økonomiske, sociale og kulturelle forhold vedrørende den lokale udvikling.

Web : www.stepim.it/STEPIM/lafrecciaverde

WESTERN ISLES, SKYE & LOCHALSH LEADER

Areal: 5 600 km² (Western Isles: 2 901 km²)
Befolkning: 41 000 indbyggere (Western Isles: 31 456 indbyggere)
LEADER II-finansiering: 7 500 000 ECU
EU: 3 125 000 ECU – **Andre offentlige midler:** 3 125 000 ECU
Private midler: 1 250 000 ECU

Western Isles, Skye & Lochalsh LEADER Programme

3 Harbour View
Cromwell Street Quay
UK-Stornoway (Isle of Lewis)
HS1 2DF (Scotland)
Tlf: +44 1851 703 703
Fax: +44 1851 704 130
E-mail: wisleader@sol.co.uk
Web : www.hebrides.com/leader/index.htm

Rural Europe : nye online serviceydelser på nettet

Databasen med adresserne på samtlige LEADER-støtte-modtagere (919 henvisninger) har i over et år været tilgængelig på Web-steddet Rural Europe. Oplysningerne opdateres en gang om måneden.

Denne adresseliste giver adgang til følgende oplysninger i den udstrækning, de er fremsendt til det europæiske LEADER-observatorium :

- > beskrivelse af de 360 LEADER-områder (november 1998) med oplysninger om demografi, økonomi, lokalaktionsgruppens struktur, dens udviklingsprojekt og dens budget ;
- > en præsentation af de aktioner, som lokalaktionsgrupperne har gennemført – et kort resume af hvert projekt,

placeret efter generisk tema og struktureret ved hjælp af den flersprogede synomynordbog for udvikling af landdistrikter "RURALVOC" ;

- > forslagene til tværnationalt samarbejde – projektdeltagere kan fremsende deres forslag til handlingsprogram ved hjælp af en online ansøgning.

Der gøres opmærksom på, at den månedlige informationsbulletin INFO-LEADER også kan hentes på Rural Europe (under anvendelse af programmet "Acrobat"). I de sidste 12 måneder har Web-steddet haft besøg af over 40 000 personer fra hele verden.

Kontakt : Det Europæiske LEADER-Observatorium
a/s Katalin Kolosy / Franco Perretta

LEADER-seminarer

Det Europæiske LEADER-Observatorium afholder i april 1999 en række på 3 seminarer. Hver af disse sammenkomster finder sted i et område, hvor lokalaktionsgruppen har særlig erfaring inden for det behandlede emne. Det endelige program, sprog og mødested annonceres 2 måneder før de datoer, hvor aktiviteterne finder sted.
(**Kontakt :** Det Europæiske LEADER-Observatorium, Unit "Organisation").

isk. Sted : LEADER-området Pillersee (Tyrol, Østrig).

LEADER Magazine, en meget værdsat publikation

882 personer ud af de engelsk-, fransk-, tysk-, spansk-, italiensk- og portugisisk-talende læsere indsendte i 1997-98 deres besvarelse af et spørgeskema, som var indsat i Magasinet. Det drejede sig i store træk om at angive og/eller udvælge forskellige elementer og rubrikker og eventuelt angive kommentarer, forventninger osv. Behandlingen af de 882 besvarelser, som blev modtaget i Det Europæiske LEADER-Observatorium, gav følgende resultater :

> Nytte

Læserne af LEADER Magazine finder generelt, at Magasinet er mellem "nyttigt" og "meget nyttigt" og giver 2,4 point ud af 3 for dette punkt.

Blandt de mulige anvendelser af Magasinet, havde læserne følgende præferencer i prioriteret rækkefølge :

1) en referencepublikation for LEADER; 2) en referencepublikation for udvikling af landdistrikter i Europa; 3) et informationsværktøj om aktiviteterne i LEADER-nettet; 4) et informationsværktøj om Den Europæiske Union; 5) et PR-værktøj; 6) et værktøj til styrkelse af forbindelsen mellem gruppen og dens partnere.

> "Privat finansiering, en kapitalressource"

Datoer : 27.-31. januar 1999. Sprog : spansk/græsk/fransk.
Sted : LEADER-området Moncayo (Aragon, Spanien).

> "Forskning & Udvikling i landdistrikter"

Datoer : 6.-10. marts 1999. Sprog : engelsk/tysk/fransk.
Sted : Nederlandene (nøjagtige placering fastlægges senere).

> "Familiægæster, et nichemarked for turismen i landdistrikterne"

Datoer : 24.-28. marts 1999. Sprog : tysk/engelsk/portugisisk.

> Indhold

Når man spørger læserne om, hvor interessant de finder indholdet af de forskellige rubrikker i Magasinet, anfører læserne, i prioriteret rækkefølge (3 : meget interessant ; 2 : interessant ; 1 : jævnt interessant ; 0 : uinteressant) :
1) Lokale reportager : 2,44 point; 2) "LEADER i aktion" : 2,41 point; 3) "I fokus" : 2,33 point; 4) Tematiske artikler skrevet af "eksperter" : 2,33 point; 5) "LEADER i netværk" : 2,4; 6) Interview : 1,84.

> Præsentation

Læserne af LEADER Magazine er generelt af den opfattelse, at den grafiske fremstilling er vældig god, idet der gives 2,44 point ud af 3 herfor.
Den redaktionelle stil er også vurderet til at være mellem god og vældig god (2,14 point/3), hvilket også gælder kvaliteten af oversættelserne (2,52 point/3).

> Formidling

Størstedelen af læserne (84%) videregiver Magasinet til andre omkring dem ("altid" : 41,9% ; "af og til" : 42,1%). Det konstateres, at 1 udsendt LEADER Magazine i gennemsnit når 13,3 personer. Den potentielle læserskare for LEADER Magazine kan på den baggrund omregnes til over 100 000 personer.

Vi byder alle kommentarer og forslag fra LEADER Magazines læsere velkommen.

OPLYSNINGER:

DET EUROPÆISKE
LEADER-OBSERVATORIUM
chaussée Saint Pierre 260
B-1040 Bruxelles
Tlf.: +32.2.736 49 60
Fax: +32.2.736 04 34

E-Mail:

leader@aaidl.be

World Wide Web:

<http://www.rural-europe.aaidl.be>

"Rural Europe": LEADER på nettet og på 6 sprog

Publikationerne (LEADER Magazine, INFO-LEADER, de tekniske dossierer osv.), aktivitetsprogrammet, den opdaterede liste over alle de godkendte LEADER- støttemodtagere samt en række databaser kan konsulteres elektronisk og på 6 sprog (fransk, engelsk, tysk, spansk, italiensk og portugisisk) på Internettet. Der findes desuden en række forummer.

Navn: LEADER

("Liaison entre Actions de Développement de l'Economie Rurale" – indbyrdes forbindelse mellem aktioner til erhvervsmæssig udvikling af landdistrikterne)

Programtype: Fællesskabsinitiativ

Berørte regioner: Mål nr. 1-regioner (tilbagestående regioner), mål nr. 5b-distrikter (følsomme landdistrikter) og mål nr. 6-distrikter (tyndt befolkede områder i Norden) i Den Europæiske Union. 10% af de midler, der stilles til rådighed for mål nr. 5b-distrikter, kan imidlertid benyttes i tilstødende områder, som ikke er støtteberettigede.

Mål: LEADER II søger – i forlængelse af LEADER I (1991-1994) – at

- > opmuntre til gode lokale udviklingsinitiativer i landdistrikterne
- > støtte arbejde af fornyende og demonstrerende karakter, der kan overføres til andre områder, og som repræsenterer et fremskridt i udviklingen af landdistrikterne
- > udbygge erfaringsudvekslingen og overførslen af knowhow
- > støtte tværnationale samarbejdsprojekter, som startes på initiativ af lokale aktører i landdistrikterne, og udtrykker deres indbyrdes solidaritet

Modtagere: LEADER II yder finansiel bistand til to kategorier af modtagere:

- > for det første "lokalaktionsgrupperne", som består af offentlige og private partnere, der i fællesskab udarbejder strategier og nyskabende foranstaltninger til udvikling af et landdistrikt med en lokal dimension (mindre end 100 000 indbyggere)
- > for det andet offentlige eller private aktørgrupper i landbomiljøet (lokale myndigheder, handelskamre, kooperativer, foreninger osv.) på den betingelse, at deres aktioner, som er mere tematiske, passer ind i de generelle udviklingsplaner for landdistriktet

Foranstaltninger: erhvervelse af kompetence med henblik på udvikling af landdistrikterne, programmer for indførelse af innovation (faguddannelse, turisme, støtte til små virksomheder, udnyttelse af lokale landbrugs, skovbrugs- og fiskeriprodukter, forbedring af miljøet og levefoden osv.), tværnationalt samarbejde.

De forskellige bestanddele i LEADER II er samlet omkring et "Europæisk net for udvikling af landdistrikterne", der bidrager til, at fornyende aktioner, som er iværksat til fordel for landdistrikterne, og som fremmer det tværnationale samarbejde, kan opnå en stor udbredelse (seminarer, udvekslinger, publikationer). Nettets aktiviteter koordineres af "Det Europæiske Observatorium for Innovation og Udvikling af Landdistrikterne" (Generaldirektoratet for Landbrug), som er hjemmørende i Bruxelles.

Programmets varighed: 6 år (1994-1999)

Fællesskabsbevilling: ca. 1 755 mio. ECU (heraf over 1 000 mio. til regionerne under mål nr. 1), som er finansieret af de tre strukturfonde.

**Det Europæiske
LEADER-Observatorium**

**Europa-Kommissionen
GD VI Landbrug**

LEADER magazine er et kvartalstidsskrift for LEADER II-programmet for udvikling af landdistrikterne. - **LEADER** ("Indbyrdes forbindelse mellem aktioner til erhvervsmæssig udvikling af landdistrikterne") er et fællesskabsinitiativ lanceret af Europa-Kommission, som koordineres af Kommissionens Generaldirektorat VI-F.1.2. (Landbrug). - LEADER Magazine's indhold er ikke nødvendigvis udtryk for EU-institutionernes holdninger. - **Redaktionsledelse:** A.E.I.D.L. / Det Europæiske LEADER-Observatorium - **Ansvarshavende redaktør:** William Van Dingenen, A.E.I.D.L., chaussée Saint-Pierre 260, B-1040 Bruxelles - **Journalistik:** Jean-Luc Janot - **Medvirkende ved dette nummer:** Yves Champetier, Malaquías Jiménez Ramírez, Katalin Kolosy, Werner Kräutler, Monica O'Malley, Nino Paterno, Gérard Valenduc, Patricia Vendramin - **Billeder:** LEADER-grupper, EOLAS, Ramy Leon Lorenzo, Jo Strobel, Conseil Général des Deux-Sèvres - **Forsidefoto:** EOLAS - **Produktionskoordinering:** Christine Charlier - **Grafik:** Kaligram - Trykt i Belgien på genbrugspapir **LEADER magazine** udgives på Den Europæiske Unions 11 officielle sprog i et oplag på 30 000 eksemplarer - **Oplysninger:** LEADER magazine, A.E.I.D.L., chaussée Saint-Pierre 260, B-1040 Bruxelles, Tlf.: +32.2 736 49 60. Fax: +32.2 736 04 34. E-Mail: leader@aeidl.be - WWW: <http://www.rural-europe.aeidl.be>